

بسمه تعالی

بررسی ابزار تامین مالی جمعی

ویژگی ها، ظرفیت ها و سهم از بازار اقتصادی

در ایران و جهان

سکوی تامین مالی جمعی ایساتیس کراد

مقدمه:

در طی فراز و نشیب های دنیای اقتصاد و سرمایه گذاری، همواره موضوعات و چالش ها ایجاد شده اند که موجب رشد و توسعه این بازار و ابزار های مورد استفاده در آن باشند. در سده ی گذشته دنیا شاهد رویداد های مالی تاثیر گذاری بوده است، از دوره ی رکود ۱۹۲۹ تا بحران مالی ۲۰۰۸، نقاط عطف بسیاری شکل گرفته که موجب ایجاد ابزار های جدید سرمایه گذاری شده است. اگر در گذشته موضوع تامین مالی تنها در بانک ها جست و جو می شد اکنون با رشد و توسعه بازار سرمایه افق جدیدی به این امر اختصاص داده شده است.

تامین مالی جمعی یک ابزار نو ظهور در دنیای سرمایه گذاری می باشد که امکان بهره مندی از ظرفیت مادی و معنوی عموم جامعه را در مسیر اقتصادی پویا فراهم و موجب رشد و شکوفایی بازار ها و شرایط کسب و کار می شود. با توجه به محوریت تسهیم مردم در صنایع و کسب و کار ها که از اهم اهداف حکومت که موجب هم بستگی و رشد کشور به همراه مزایای مادی برای کارآفرینان و سرمایه گذاران می باشد. سکوی تامین مالی ایساتیس کراد به عنوان تنها سکوی تامین مالی جمعی در قطب صنعت کشور شروع به کار و امید است تا با همراهی و اعتماد جامعه بتواند گامی بزرگ در تامین نیاز منابع مالی کسب و کار ها بردارد.

۱) تامین مالی جمعی

معرفی:

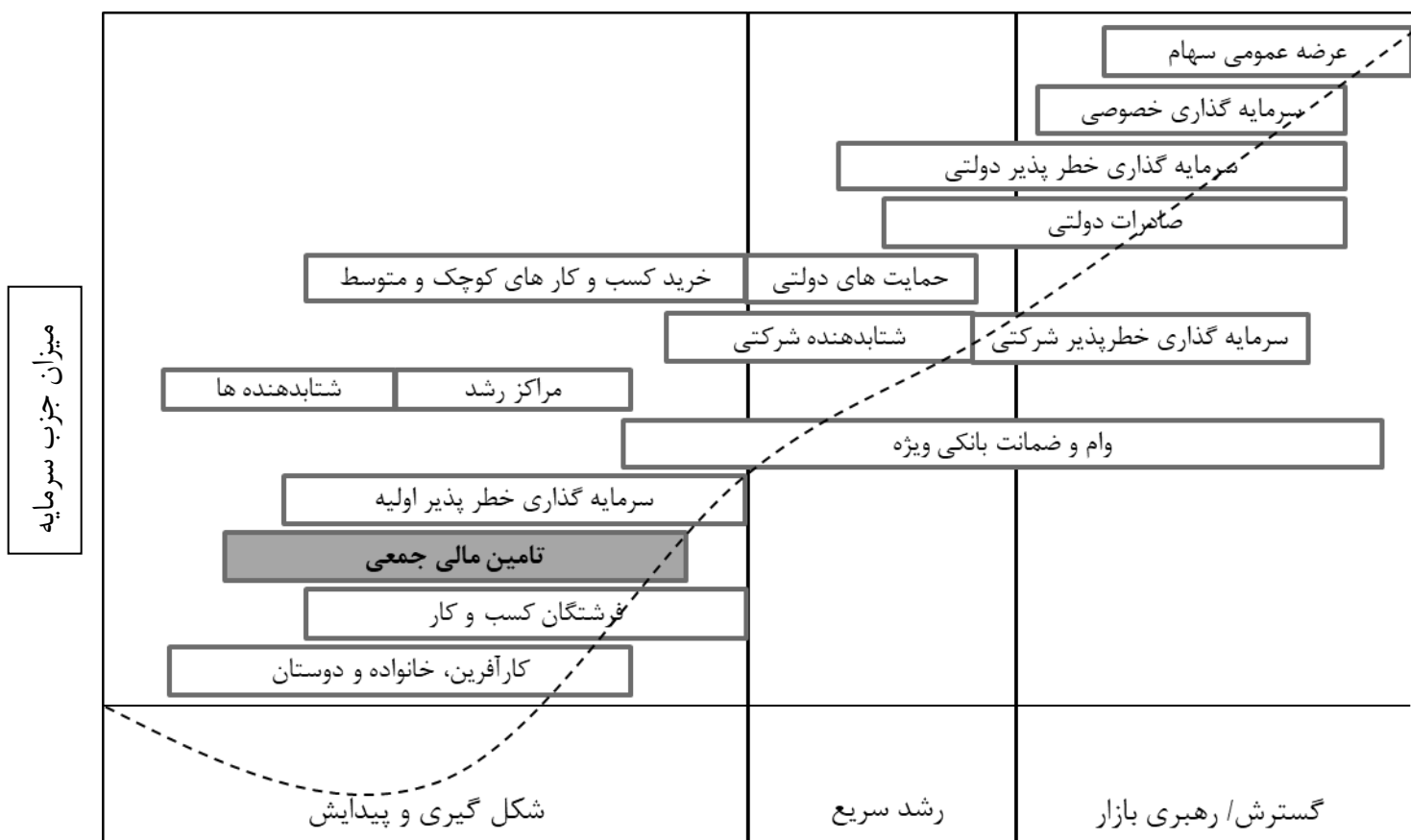
به طور جامع می توان تامین مالی جمعی را یک روش (یک کپمین یا پویش) اینترنتی برای تامین سرمایه معرفی کرد که به کسب و کار ها و سازمان ها کمک می کند تا از طریق کمک های بلاعوض یا سرمایه گذاری اشخاص متعدد بتوانند ایده هایشان را عملی سازند. پلتفرم تامین مالی جمعی امکان بهره برداری از پتانسیل بالقوه اجتماع را فراهم می سازد که تا پیش از این به صورت هوشمند و هدفمند مورد به آن توجه نشده بود، حتی گاهی اوقات هدف از مشارکت در پروژه می تواند غیر مادی باشد. (در دوره کرونا این امر از طریق بازار سرمایه تحقق یافت). تامین مالی جمعی در مقایسه با سایر روش های تامین مالی، تاثیر گذاری بیشتری دارد، زیرا مشارکت کنندگان علاوه بر سرمایه گذاری، در پیشبرد اهداف پروژه نیز دخیل هستند.

خاستگاه و جایگاه:

اگر بخواهیم تاریخچه کارکرد تامین مالی جمعی را بررسی کنیم، تامین مالی جمعی از دیرباز مخصوصا در کشور عزیزمان در موضوعاتی مانند جشن های گلریزان، زورخانه ها و ... مورد استفاده قرار می گرفته است اما به صرت تخصصی و با این نام (crowdfunding) در ایالات متحده آمریکا شکل گرفت. در سال ۲۰۰۶ برای اولین بار واژه کرافاندینگ ارائه و حسب اتفاق، با

توجه به بحران مالی ۲۰۰۸ و ورشکستگی بانک ها و کمبود شدید نقدینگی، اولین سکو های تامین مالی در همین سال ها شروع به کار نمودند. البته لازم به ذکر است که تامین مالی جمعی ابعاد مختلفی داشته و در طی زمان مدل های مختلفی برای آن رائه و به تکامل آن کمک نموده است.

موضوع حائز اهمیت در امر تامین مالی جمعی به جهت بیشترین بازدهی و تاثیرگذاری، جایگاه تامین مالی جمعی در میان انواع مسیر های تامین مالی می باشد. شرکت ارنست اند یانگ در گزارش سنجش کارآفرینی در کشورهای جی ۲۰، منابع پانزده گانه تأمین مالی را که تا به امروز در جهان مورد استفاده کسب و کارها قرار گرفته، در سه فاز اصلی و مطابق با چرخه عمر محصول آورده است. با استفاده از این نمودار جایگاه هر یک منابع زمان خروج و میزان کارکرد هر یک از منابع به خوبی مشخص است.

تأمین مالی جمعی این قابلیت را دارد که سرمایه بیشتری برای محصولات نوآورانه در مقایسه با منابع سنتی تأمین نماید. آنچه به طور واضح می توان گفت این است که تأمین مالی جمعی، در مرحله قبل از راه اندازی که سرمایه نسبتاً کمی مورد نیاز است می تواند کارکرد خوبی داشته باشد و برای راه اندازی پروژه و کمک به اجرایی شدن آن مناسب است.

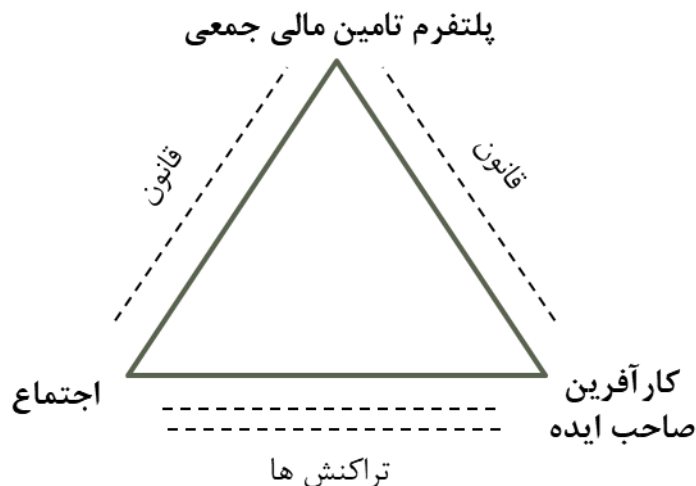
مزایا و معایب:

تامین مالی جمعی مانند هر ابزار تامین مالی دارای مزایا و معایبی است که معایب آن به دلیل محدودیت های نسبی موجود در آن می باشد.

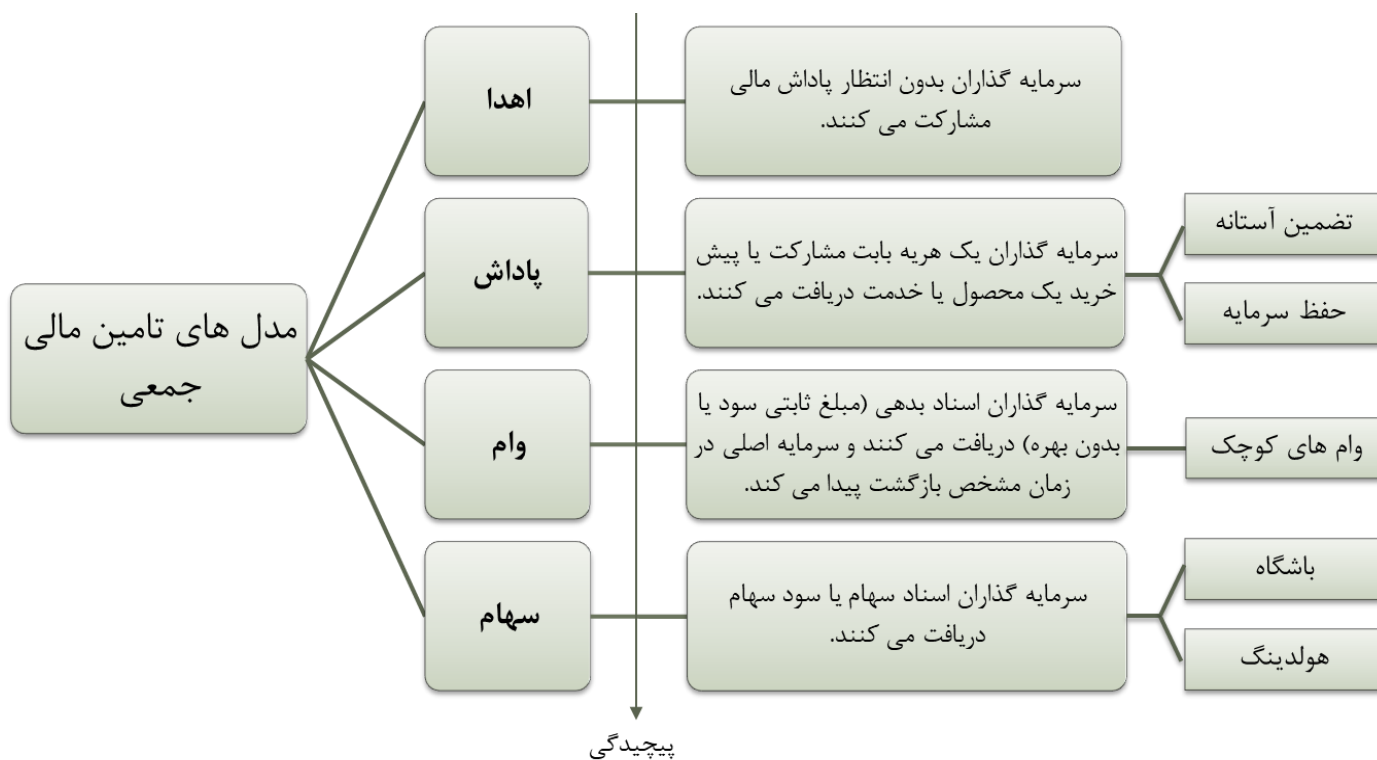
مزایا	سرمایه گذاران	سرمایه گذاران با سرمایه گذاری در پروژه ها می توانند به سود بیشتری نسبت به بانک ها و صندوق ها دریافت نمایند.
		سرمایه گذاران می توانند در کنار کسب سود، اهداف معنوی، فرهنگی، ملی و ... را دنبال نمایند.
		با توجه به اینکه وجوه جمع آوری شده مستقیماً در ایجاد، توسعه و راه اندازی پروژه های مستعد مصرف خواهند شد، تاثیر به سزایی در رشد اقتصادی و خروج از بحران های آن خواهد گذاشت.
		تامین مالی جمعی امکان تامین مالی شرکت های نوپا و استارت آپ های فناوری که به دلیل مشکلاتی نتوانسته اند منابع مورد نیاز خود را از بانک ها و موسسات اعتباری تامین نمایند می دهد که موجب افزایش نرخ کارآفرینی و کمک به جوانان و مانع خروج آنها از کشور می شود.
		سرمایه گذاری در پروژه های تامین مالی جمعی علاوه بر ریسک پایین و سود ثابت سالیانه، معاف از مالیات بوده در صورتی که سپرده گذاری در بانک ها و دیگر بازار ها مشمول مالیات می شود.
	کارآفرینان	امکان تامین مالی با حجم و زمان کمتر نسبت به منابع سنتی تامین مالی.
		کارآفرینان با استفاده از این ابزار ضمن شبکه سازی با سازمان ها و نهاد واسطه، بازاریابی خود را در حین جمع آوری سرمایه ها از جامعه انجام و شرکت و خدمات خود را از طریق سکو معرفی می نماید.
		با توجه به به ارزیابی های فنی و مالی پروژه، در استفاده از این ابزار طرح های پروژه اصلاح و با بهبود ایده ها ضمن انجام دقیق تر آن منابع مالی مدیریت شده ای داده می شود.
		کارآفرینان ضمن تامین منابع مورد نیاز خود، به نوعی اعتبار سنجی و بعد مالی خود را اثبات و در رزومه اقتصادی خود ثبت می نمایند.
محدودیت ها	سرمایه گذاران	شاید بتوان گفت مهم ترین عاملی که سرمایه را تهدید می کند تورم می باشد که در بین تمامی ابزار های سرمایه گذاری مشترک می باشد و موجب کاهش ارزش پول سرمایه گذاری می شود.
		باتوجه به نوظهور بودن این ابزار تامین مالی، قوانین و مقررات، ساختار ها و ... هنوز به طور کامل ترسیم نشده و موجب عدم شفافیت نسبی در تامین مالی جمعی است که کارگروه ارزیابی فرابورس به طور دائم در حال تدوین و اصلاحات مورد نیاز می باشد تا سرمایه گذاری شفاف را به مشتریان ارائه دهد.
		شاید بتوان گفت مدت زمان سرمایه گذاری و عدم وجود بازار ثانویه در سیستم تامین مالی جمعی موجب کاهش مقدار سرمایه گذاری شود که این امر با ارائه پروژه ها با مدت زمان های مختلف (۶ الی ۱۲ ماه و بیشتر) رفع و سرمایه گذار با سلیقه خود استراژی زمانی خود را انتخاب می کند.
	کارآفرینان	ممکن است نظارت و ارزیابی ناظران فرابورس و سکو موجب نارضایتی کارآفرینان گردد.
		امکان افشا شدن ایده و طرح در مسیر تامین مالی جمعی میتواند یکی از دغدغه های کارآفرینان باشد

ساختار و فرآیند:

تامین مالی جمعی ۳ بازیگر اصلی دارد که فرآیند تامین سرمایه را تسهیل می کنند. همانطور که در شکل زیر نشان داده شده است تامین مالی یک نمونه از بازار دو سویه است، دو گروه متمایز از کاربران در یک شبکه را به هم مرتبط می کند.

انواع و مدل ها:

تامین مالی جمعی در غرب در چهار ساختار در حال انجام است که روش سهام جدیدترین و پیچیده ترین و حاصل تکامل روش های قبل می باشد که در ایران تحت نظارت سازمان فرابورس در حال فعالیت و انجام می باشد.

۲) سکوی تامین مالی ایساتیس کراد

در سال های اخیر، رشد فین تک ها (Financial technology)، مدل های ارائه خدمات مالی را دگرگون نموده اند و روش های نوینی برای تامین منابع از عموم در بستر اینترنت به وجود آورده است. یکی از روش های مهم تامین مالی نوین پروژه ها و کسب و کار ها، تامین مالی جمعی (Crowdfunding) است که این روز ها مورد استقبال زیادی قرار گرفته است. در ایران نیز ظهور سکو های تامین مالی جمعی، به عنوان زیرساخت جذب سرمایه کسب و کار های داخلی، می تواند نوید بخش توسعه فضای کارآفرینی و نوآوری به عنوان یکی از مهمترین برنامه های اقتصادی-راهبردی کشور باشد.

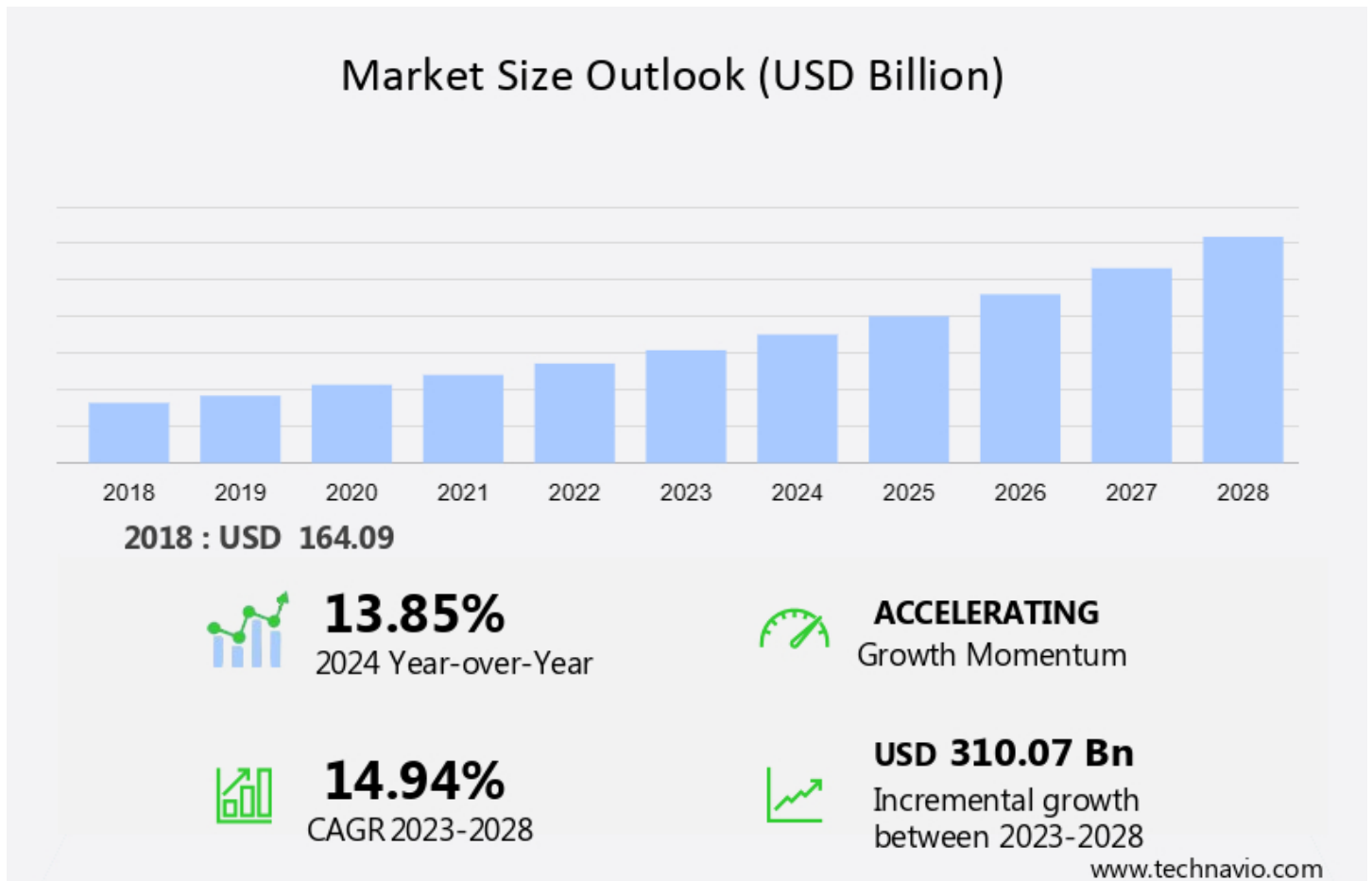

گروه مالی و سرمایه گذاری ایساتیس پویا اولین و تنها گروه مالی و سرمایه گذاری در استان یزد با توجه به این موضوع که استان یزد، یکی از قطب های صنعتی کشور بوده و استقرار صنایع مختلف در آن موجب ایجاد نیاز هرچه بیشتر به منابع مالی و دسترس پذیری آن می شود، اقدام به ایجاد اولین سکو تامین مالی جمعی در استان نموده تا با تامین منابع مالی مورد نیاز شرکت ها و صنایع از طریق عموم سرمایه گذاران، ثروت و اعتبارات را در استان و در صنایع آن مصرف نماید و موجب رشد و افزایش تراز اقتصادی شود.

۳) تامین مالی جمعی در ایران و جهان

تامین مالی جمعی در دنیا تقریباً از سال ۲۰۰۵ میلادی شروع به کار نمود و ابتدا از مدل وام شروع و به تدریج مدل های دیگر به وجود آمدند. پیش بینی می شود که تا سال ۲۰۲۸ ارزش بازار این صنعت به رشد هرساله به تقریب ۱۵ درصد تا ۲.۶۹ میلیارد دلار برسد.

درس‌ال گذشته:

- وجوه جمع آوری شده از طریق تأمین مالی جمعی در سال گذشته ۳۳.۷ درصد رشد داشته است.
- سال گذشته ۶,۴۵۵,۰۸۰ کمپین تامین مالی جمعی در سراسر جهان وجود داشت.
- مپین های سرمایه گذاری جمعی موفق به طور متوسط ۲۸۶۵۶ دلار جمع آوری کرده اند.
- پروژه های تامین مالی جمعی به طور متوسط ۳۰۰ حامی دارند.
- پیش بینی می شود که بازار تامین مالی جمعی تا سال ۲۰۳۰ به ۳ میلیارد دلار افزایش یابد.
- احتمال شرکت در کمپین های تامین مالی جمعی در سنین ۲۴ تا ۳۵ سال بسیار بیشتر است .

Study Period	2019-2027
Market Size (2023)	USD 1.30 Billion
Market Size (2028)	USD 2.69 Billion
CAGR (2023 - 2028)	15.70 %
Fastest Growing Market	Europe
Largest Market	North America

Major Players

*Disclaimer: Major Players sorted in no particular order

در خارج از ایران با توجه با آنکه از تمامی مدل های تامین مالی جمعی (اهدای، پاداش، وام دهی و سهام) استفاده می شود، طبیعتاً تنوع و سبک های پلتفرم ها نیز بسیار زیاد می باشد. ما با بررسی این پلتفرم ها و بومی سازی آن می توانیم روش های مختلف تامین مالی جمعی را در ایران انجام دهیم.

اهدای:

معروف ترین پلتفرم تامین مالی جمعی به روش اهدا، گوفاندمی می باشد. این پلتفرم در حوزه های پزشکی، موارد اضطراری، یادبود، تحصیلات، غیرانتفاعی و امداد بحران به متقاضیان سرمایه این امکان را می دهد تا با ایجاد صفحه شخصی و توضیح داستان و ارسال تصویر نسبت به جمع آوری کمک های مردمی اقدام کنید. نرخ کار مزد این پلتفرم ۹/۲ درصد مبالغ جمع آوری شده می باشد. مدل اهدا یکی از ساده ترین مدل های تامین مالی جمعی بود و راه اندازی آن آسان و بی دردسر می باشد. پلتفرم لانچ گود یکی از پلتفرم های فعال در حوزه اهدا می باشد که باترکز بر روی جامعه مسلمانان نسبت به جمع آوری سرمایه برای موضوعات اجتماعی، جنگ ها، کشور های فقیر آفریقا و ... نموده است. نکته قابل تامل در این پلتفرم آن است که کارمزد این پلتفرم برای کمک های مردمی صفر بوده و این پلتفرم به عنوان یک خیریه بین المللی جمعی در حال فعالیت می باشد.

پاداش:

کیک استارتر رهبر وبگاه های تأمین مالی جمعی مبتنی بر پاداش است و پروژه های فراوانی را تأمین سرمایه کرده است. این پلتفرم با جذب گروه های علاقه مند به موضوعات مختلف (کتاب، بازی ویدیویی و ...) نسب به تامین مالی از آنها و در عوض آن

اهدای یک پاداش که میتواند محصول یا خدمات طرح و یا درج نام سرمایه گذار به عنوان حامی باشد. پلتفرم ایندیگوگو نیز از پیشتازان در این روش می باشد. میلیون ها نفر را از سرتاسر جهان از این پلتفرم بازدید می کنند تا چیز های هوشمندانه و غیر متعارفی را پیدا کنند تا مشکلات کوچک و بزرگ روزمره را حل می کنند. این پلتفرم با دادن بستری به کارآفرینان به محصولات جدید و پیشگامانه و نوآور کمک می کند تا به نتیجه برسند.

وام:

پلتفرم کیوا اولین پلتفرم تامین مالی جمعی و از روش وام دهی استفاده می کن. این پلتفرم با نظر به آنکه بسیاری از افراد دسترسی به بانک نداشته و یا به هر دلیل نمی توانند از خدمات مالی استفاده کنند، اقدام به قرض دادن وز محل وجوه جمع آوری شده عموم کرده است به طوری که شما با مشاهده درخواست های وام نسبت به کمک به آنها اقدام کرده و یا با بهره و یا بدون بهره وجه خود را دریافت خواهید نمود. نرخ بازگشت وام ۹۶ درصد اعلام شده است. هر چند کیوا یک پلتفرم سرمایه گذاری نیست، اما موفقیت اش کمک میکند قدرت و اهمیت تأمین مالی جمعی برای دسترسی به فعالیتهای خیریه و سایر منافع همگانی در مقیاس بزرگ روشن گردد. در واقع وبگاه هایی نظیر کیک استارتر و کیوا راهکاری را ثابت کردند که انبوه مردم در پروژه ها و کسب و کارهایی که به آن اعتقاد داشته باشند سرمایه گذاری خواهند کرد.

سهام:

میکروونچر یک پلتفرم تأمین مالی جمعی با مدل سهام است که سرمایه گذاری در مراحل اولیه شرکت ها را ارائه میکند. میکروونچر ارتباط بین سرمایه گذاران (معتبر و غیر معتبر) و کسب و کارهای نوپا و بنگاه هایی که به دنبال تأمین مالی یا مشارکت در انتخاب فرصت های بازار ثانویه هستند را برقرار می کند. این پلتفرم به عنوان یکی از بزرگترین وبگاه های مدل سهام تأمین مالی جمعی است که به عنوان کارگزار واسط در نهاد قانون گذار صنعت مالی به ثبت رسیده است. میکروونچر اولین پلتفرمی است که امکان خروج موفق از شرکت های موجود در سبد سهام را فراهم کرده است. نکته حائز اهمیت در این پلتفرم میزان دقت و بررسی و پیش بینی کسب و کار می باشد، اطلاعات بسیار عالی و توضیحات شفاف در باره طرح و بازار آن سرمایه گذاران را به یک سرمایه گذاری کم ریسک دعوت می کند. کراد کیوب یکی دیگر از پلتفرم های تامین سرمایه جمعی مبتنی بر سهام است. کراد کیوب در فوریه ۲۰۱۱ توسط دارن وستلیک و لوک لانگ در مرکز نوآوری دانشگاه اگزتر تأسیس شد. کراد کیوب برای سرمایه گذاران دو فرصت سرمایه گذاری شامل خرید سهام یک شرکت و تعهد پرداخت وجه که وام دهی با سود می باشد ارائه نمود تعهد پرداخت وجه ریسک کمتری نسبت به خرید سهام داشته و در واقع یک نوع وام دهی است با این تفاوت که وام دهی در این حالت به افراد نیست بلکه این وام به شرکتها تعلق گرفته و افراد بهره خود را دریافت میکنند.

در ایران:

تامین مالی در ایران با تصویب دستورالعمل تامین مالی جمعی در تاریخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۵ توسط شورای عالی بورس و اوراق بهادار رسماً فعالیت خود را آغاز نمود و تا کنون ۲۲ پلتفرم در ایران مشغول به جمع آوری منابع و سرمایه گذاری در حوزه های مختلف می باشند و تا کنون نزدیک به ۴۰,۰۰۰ میلیارد ریال در این پروژه ها تامین مالی نموده اند.

سال ۱۴۰۲ در یک نگاه

میانگین سود آوری سالانه

۳۳,۹ درصد

حجم سرمایه گذاری

۳۶,۷۹۸ میلیارد ریال

تعداد طرح ها

۳۳۷ طرح

تعداد طرح های موفق

۳۳۲ طرح

تعداد سرمایه گذاران

۴۹,۱۲۱ نفر

اهمیت تامین مالی زمانی آشکار می شود که شاهد آن هستیم پروژه هایی که بنا به دلایلی نمی توانند از بانک ها استقراض کنند به همت و ظرفیت عموم مردم در مدت زمان کوتاهی تامین مالی می شود تا ضمن ایجاد انگیزه و رغبت کارآفرینی و ایجاد شغل برای همین جامعه، موجب همبستگی میان صنعت و جامعه و رشد و ارتقای فرهنگ در کنار توسعه مسیر اقتصادی و گذر از بحران ها می شود.

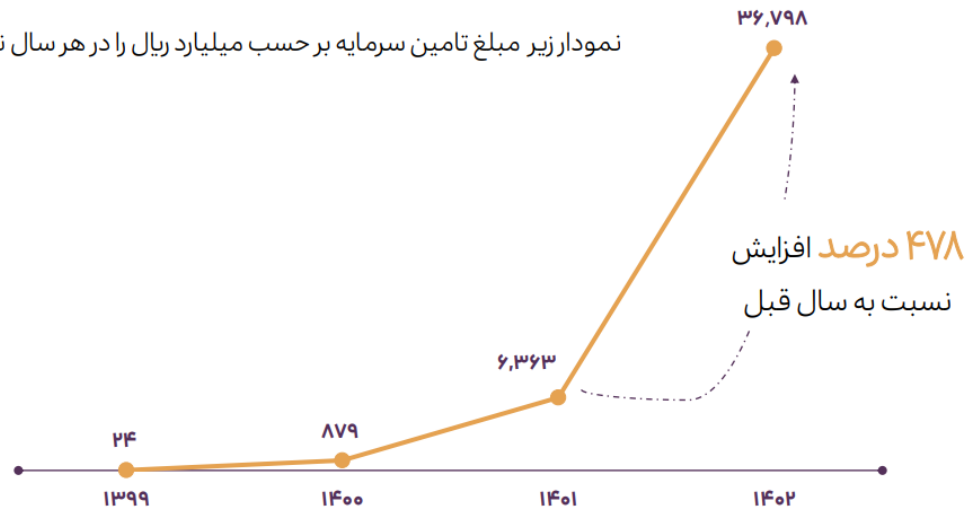
تعداد سرمایه گذاران در هر سال

حجم تامین سرمایه در هر سال

حجم سرمایه گذاری انجام شده از ۴۴۰۰۰ میلیارد ریال عبور کرد

نمودار زیر مبلغ تامین سرمایه بر حسب میلیارد ریال را در هر سال نشان می دهد.

به طور کلی اماره ها نشان می دهد در کشور های در حال توسعه تامین مالی جمعی می تواند یکی از منابع تامین مالی قدرتمند و کارا در نظر گرفته شود و در کنار بانک ها و موسسات اعتباری به تامین منابع مالی مورد نیاز کسب و کار ها پرداخته و ضمن توسعه نوآوری و افزایش اشتغال، موجب کاهش تورم ناشی از پول بدون هدف در سایر بازار های تورم زا و رشد و توسعه شرایط اقتصادی شود.